

MTV Oy

00033 MTV3

PÄÄTÖS TELEVISIO- JA RADIOTOIMINTALAIN 19 §:N RIKKOMISESTA

Asian tausta

Viestintävirasto selvitti kansanedustaja Matti Kankaan kirjallisen kysymyksen (KK 794/2006 vp) johdosta, oliko MTV Oy lähettänyt lapsille haitallisia ohjelmia perhekatseluaikaan. Kysymyksessä viitattiin MTV3-kanavalla maanantaina 11.9.2006 noin klo 18.00 lähetettyyn Viihdeuutiset -ohjelmaan, jossa esitettiin otteita Subtv-kanavan Big Brother -ohjelmajaksosta. Kansanedustajan katsojilta saaman tiedon mukaan näytetty materiaali sisälsi voimakkaita seksikohtauksia, joita voidaan pitää lapsille sopimattomina. Big Brother -tv-sarjan esitysaika Subtv-kanavalla oli klo 22.00 syyskaudella 2006.

Sovellettavat säännökset

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Viestintäviraston toimivalta lapsille haitallisten ohjelmien osalta rajoittuu televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n noudattamisen valvontaan. Säännöksen 1 momentin mukaan televisiotoiminnan harjoittajan on huolehdittava siitä, että televisio-ohjelmat, jotka väkivaltaisuutensa tai seksuaalisen sisältönsä vuoksi tai kauhua herättämällä taikka muulla näihin rinnastettavalla tavalla ovat omiaan vaikuttamaan haitallisesti lasten kehitykseen, lähetetään sellaiseen aikaan, jolloin lapset eivät tavallisesti katso televisio-ohjelmia.

Televisio- ja radiotoimintalain 19 §:n tulkintakäytännössä on kesästä 2004 lähtien ollut käytössä kolme vedenjakajakellonaikaa ikärajoineen. Käytännön mukaan alle 11-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää arkisin ennen klo 17.00, alle 15-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 21.00 ja alle 18-vuotiaille haitallisia ohjelmia ei saa lähettää ennen klo 23.00. Pornografisia ohjelmia ei saa lähettää ennen kello 24.00. Voimassa oleva tulkintakäytäntö perustuu valtakunnallisten kotimaisten tv-yhtiöiden allekirjoittamaan itsesääntelysopimukseen.

Saadut selvitykset

Viestintävirasto pyysi MTV Oy:ltä selvitystä siitä, onko 11.9.2006 esitetyssä Viihdeuutiset -ohjelmassa rikottu lähetysajankohtaan nähden ohjelmien sijoittelua koskevia säännöksiä. Viestintävirasto pyysi lähettä-

mään kyseisestä jaksosta selvityksen ja tallenteen 10.11.2006 mennessä.

Viestintävirasto on vastaanottanut MTV Oy:n 9.11.2006 päivätyn selvityksen sekä tutustunut sille toimitettuun tallenteeseen Viihdeuutisissa esitetystä Big Brother -ohjelmasisällöstä.

MTV Oy:n selvityksessä kerrotaan, että Subtv-kanavalla esitettävä Big Brother-tv-sarja on kansainvälistä formaattia noudattava ihmissuhdeohjelma, jossa kerronnan keskeinen rooli on talossa asuvien henkilöiden väliset suhteet ja niiden kuvaaminen. MTV Oy:n mukaan Viihdeuutisissa 11.9.2006 esitetty kuvitus Big Brother-tv-sarjan jaksosta valotti nuorille ihmisille keskeistä kysymystä mahdollisista seksuaalisista jännitteistä sarjassa. Ohjelmasisällössä käytettiin aitoja tilanteita, joissa tätä jännitettä voisi ilmaantua, esimerkiksi uima-altaassa olemista. Kaikissa kyseisen Big Brother-jakson Viihdeuutisissa esitetyissä kohtauksissa henkilöillä oli ollut peittävää vaatetusta päällä ja jakson tilanteet oli kuvattu humoristisesti. Ohjelmasisällön tehtävä oli MTV Oy:n mukaan huomion herättäminen käsiteltävään aiheeseen. MTV Oy katsoo selvityksessään, ettei kyseinen Viihdeuutisissa esitetty Big Brother -ohjelmaisuus sisältänyt aineistoa, joka voisi vahingoittaa alaikäisten henkistä tai moraalista kehitystä. MTV Oy:n mukaan esitetty ohjelmasisältö täyttää enintään K-11 kriteerit, ja oli sen vuoksi alalla vallitsevan tulkintakäytännön mukaisesti lähetyskelpoinen ilman ennakkovaroitusta lähetysaika klo 18.15 huomioiden.

Viestintäviraston ratkaisu ja perustelut

Viestintävirasto huomauttaa televisio- ja radiotoimintalain 36 §:n nojalla MTV Oy:tä televisio- ja radiotoimintalain 19 §:n 1 momentin rikkomisesta sekä velvoittaa yhtiön jatkossa huolehtimaan säännöksen noudattamisesta.

Kuvaohjelmien tarkastamisesta annettu laki (775/2000) sisältää määräyksiä kuvaohjelman (esim. elokuvan) tarkastuttamisesta ennen sen levitystä tai esittämistä. Televisio-ohjelmille ei ole kuvaohjelmien tarkastamisesta annetun lain mukaisia ennakkovalvontakeinoja eikä television katselijoita, toisin kuin esimerkiksi elokuvateattereissa kävijöitä, voi valvoa ikärajan perusteella. Televisio-ohjelmien osalta lähetysajan valinnalla tai teknisin keinoin tuleekin varmistaa, että alaikäiset eivät kuule tai näe ohjelmia, jotka voivat vahingoittaa heidän fyysistä, henkistä tai moraalista kehitystään (HE 34/1998 vp).

Viestintävirasto käyttää soveltuvin osin tulkintaohjeena kuvaohjelmien tarkastamisesta annettuun lakiin perustuvia Valtion elokuvatarkastamon ikärajaluokituksen perusteita. Arvioinnissa huomioidaan myös muun muassa televisiotoiminnan harjoittajan oma arvio ohjelman ikärajaluokituksesta. Edellä mainitun lain mukaan olennaista arvioitaessa kullekin lapsen ikätasolle sopivaa seksuaalisen sisällön esittämistä on seksin esitystapa. Valtion elokuvatarkastamon vuoden 2006 ikärajaluokituksen perusteiden mukaan alle 11-vuotiailta kielletyissä kuvaohjelmissa sallitaan pehmeä erotiikka tarinan kannalta perustellussa yhteydessä, kuten esimerkiksi nuorten seurustelua kuvaavat viitteelliset seksikuvaukset. Alle 15-vuotiailta kielletyissä kuvaohjelmissa sallitaan melko avoimet seksikuvaukset, joissa sukupuoliakteja ei näytetä yksityiskohtaisesti.

Viestintävirasto on tutustunut sille lähetettyyn tallenteeseen ja toteaa, että Subtv-kanavalla 11.9.2006 esitetty Viihdeutisten Big Brother -ohjelmaosuus sisälsi joitakin lyhyesti kuvattuja aikuisten välisiä seksikohtauksia, joissa sukupuoliakteja ei näytetty yksityiskohtaisesti, mutta joita voidaan pitää lasten kehitykselle haitallisina. Esitetyissä seksikohtauksissa henkilöillä ei joko ollut päällään mitään peittävää vaatetusta taikka ainostaan vyön omainen narupunos. Lisäksi kohtauksissa käytettiin aikuisviihdesisältöjä matkivaa esitystapaa. Viestintävirasto katsoo edellä esitetyn perusteella, toisin kuin MTV Oy selvityksessään on tuonut esille, että kyseistä ohjelmasisältöä on pidettävä haitallisena alle 15-vuotiaille. Sen vuoksi, ottaen huomioon Viihdeutiset -ohjelman arki-illan varhainen lähetysaika klo 18.15, on ohjelman sisältö ollut omiaan vaikuttamaan haitallisesti lasten kehitykseen. Viestintävirasto muistuttaa, ettei ns. vednjakajien tarkoitus ole muuttaa ohjelmiston luonnetta äkillisesti lapsille haitalliseen suuntaan, vaan muutos on toteutettava vähitellen niin, että enemmän haitalliset ohjelmat lähetetään myöhempään television katse-luaikaan.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Yksikön päällikkö

Merja Saari

Lakimies

Terhi Hannula

LIITE

Valitusosoitus

TIEDOKSI

SubTV Oy